

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS
UAB „MAŽEIKIŲ VANDENYS“
2017-10-17

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas UAB „Mažeikių vandenys“ atliktas vadovaujantis 2002 m. gegužės 28 d. patvirtintu LR Korupcijos prevencijos įstatymu Nr. IX-904, LR Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas vykdytas šiais **metodais**: teisės aktų ir dokumentų turinio analizė, interviu metodas, bendraujant su atsakingais Bendrovės darbuotojais žodžiu, elektroniniu paštu, viešai prieinamos informacijos analizavimas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę **nustatė: UAB „Vadybos pokyčių konsultavimas“.**

Analizuota sritis: viešųjų pirkimų organizavimas, jų vykdymo kontrolė.

Analizuotas laikotarpis: 2016 m. liepos 1 d. – 2017 m. birželio 30 d.

Esama situacija vertinta vadovaujantis **šiais teisės aktais ir dokumentais:**

1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas.
4. Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijos, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2006 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1S – 73 „Dėl viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijų patvirtinimo“.
5. Perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdinės taisyklės, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 1S – 91 „Dėl perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdinių taisyklių patvirtinimo“.
6. Viešųjų pirkimų komisijos nario atmintinė, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2010 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1S – 22 „Dėl Viešojo pirkimo komisijos nario atmintinės patvirtinimo“.
7. Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijos, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 1S – 174 „Dėl perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų patvirtinimo“.
8. Viešųjų pirkimų gairės perkančiosios organizacijos vadovui, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1S – 204 „Dėl viešųjų pirkimų gairių perkančiosios organizacijos vadovui patvirtinimo“.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 d. nutarimas Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“.
10. UAB „Mažeikių vandenys“ supaprastintos viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos direktoriaus 2016 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. G-06 ir 2017 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. G-06.
11. Bendrovės direktoriaus įsakymai dėl nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos, viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimų organizatoriaus darbo reglamentų, pirkimų organizatorių skyrimo, pirkimo sąlygų tvirtinimo.
12. Bendrovės darbuotojų, susijusių su viešaisiais pirkimais, pareiginiai nuostatai.
13. Atsitiktine tvarka tikrintų pirkimų dokumentacija.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas buvo vertintas pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje pateiktus kriterijus. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę nustatyta, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė egzistuoja, nes atitinka 1, 3 ir 5 punktuose nurodytus kriterijus:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

Per analizuojamąjį laikotarpį UAB „Mažeikių vandenys“ nebuvo užfiksuoti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai. Taip pat nebuvo užfiksuoti teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai. Bendrovėje nėra sudarytų galimybių darbuotojams ir kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (anonimiškai) Bendrovės vadovus apie galimus korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus pažeidimus.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.

Analizuojama sritis nėra susijusi su kontrolės ar priežiūros vykdymu.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei

atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Per analizuojamąjį laikotarpį UAB „Mažeikių vandenys“ darbuotojų, susijusių su analizuojama sritimi, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nebuvo pakankamai išsamiai reglamentuoti (darbuotojų, inicijuojančių viešuosius pirkimus pareiginiuose nuostatuose nėra nurodoma pirkimų poreikio planavimo ir inicijavimo funkcija; nėra tinkamai atskirtos pirkimų inicijavimo bei organizavimo funkcijos; nėra priimto darbuotojų etikos / elgesio kodekso; nėra priimtų teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų veiklos vertinimo tvarką).

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Analizuojama sritis nėra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Per analizuojamąjį laikotarpį UAB „Mažeikių vandenys“ priiminėjo savarankiškus sprendimus viešųjų pirkimų srityje. Bendrovės priimtuose teisės aktuose trūksta aiškumo (neaiški viešojo pirkimo komisijos skyrimo tvarka ir kriterijai; nepaskirti pirkimų iniciatoriai, neįvardintos aplinkybės, kada direktorius turi teisę pavesti pirkimą organizuoti pirkimo organizatoriui ar viešojo pirkimo komisijai). Nėra priimtų vidaus teisės aktų, detalizuojančių norminių teisės aktų priėmimo procedūrą, neatliekamas teisės aktų projektų poveikio korupcijos mastui vertinimas.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Analizuojama sritis nėra susijusi su valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės UAB „Mažeikių vandenys“.

IŠVADA: vertinamoje srityje tikimybė pasireikšti korupcijai egzistuoja, tačiau ji yra minimali ir ją galima suvaldyti.

Analizės metu nustatyti korupcijos rizikos veiksniai, galintys sudaryti prielaidas pasireikšti korupcijai bei nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ir pašalinti pateikti siūlymai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus	Vertinimo sritis: viešųjų pirkimų organizavimas
1.	Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika	
1.1.	Ar buvo nustatytas ir kaip nustatytas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir / ar kito tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingo teisės pažeidimo, už kurį numatyta administracinė, drausminė ar kitokia atsakomybė, Bendrovėje faktas (pvz.: teisėsaugos institucijai pradėjus ikiteisminį tyrimą, remiantis valstybinio audito ar savivaldybės kontrolieriaus, Bendrovės vidaus ir / ar privačios audito įmonės audito išvadose, asmenų skunduose, žiniasklaidoje, kita pateikta informacija)?	Faktas nenustatytas.
1.2.	Ar informacija buvo pateikta juridinių asmenų registru, ar nustatyti faktai buvo paviešinti?	Ne, nes nebuvo nustatytas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos faktas.
1.3.	Ar Bendrovėje sudarytos galimybės darbuotojams, kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (taip pat ir anonimiškai) Bendrovės vadovus apie galimus korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir / ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, Bendrovėje faktus? Ar buvo gauta tokių pranešimų?	Bendrovės interneto svetainėje bei Bendrovės vidaus teisės aktuose darbuotojams ar kitiems asmenims nėra pateiktos informacijos, koku būdu galima kreiptis (taip pat ir anonimiškai), norint informuoti apie korupcinio pobūdžio veiką. Pranešimų apie korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikas ir / ar kitas tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingus teisės pažeidimus, nebuvo gauta.
1.4.	Ar Bendrovėje buvo atliktas tyrimas siekiant nustatyti, kokios Bendrovės veiklą reglamentuojančių teisės aktų spragos, Bendrovės vidaus kontrolės sistemos trūkumai ir kitos priežastys sudarė prielaidas šias neteisėtas veikas padaryti? Jei taip, kokios tyrimo išvados?	Tyrimas nebuvo atliktas.
1.5.	Ar buvo imtasi priemonių teisinio reglamentavimo spragoms šalinti, Bendrovės vidaus kontrolės sistemos efektyvumui didinti? Jei taip, kaip vertinate šių priemonių veiksmingumą?	Ne, nes tyrimas nebuvo atliktas.
Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo:		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sudaryti galimybes darbuotojams ar kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (taip pat ir anonimiškai) Bendrovės vadovus apie galimus korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir / ar kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimus, priimant atitinkamus vidaus teisės aktus bei paskelbti informacijos Bendrovės interneto svetainėje. 		
2.	Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas. Analizuojama sritis nėra susijusi su kontrolės ar priežiūros vykdymu.	
3.	Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti	
3.1.	Ar Bendrovė priėmė teisės aktus (Bendrovės padalinių nuostatus, sudaromų komisijų ir pan. darbo reglamentus, darbuotojų pareigybių aprašymus ar nuostatus, kitus teisės aktus), reglamentuojančius atskirų darbuotojų uždavinius, funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką, principus, kriterijus,	Bendrovė yra patvirtinusi reikalingus teisės aktus (viešojo pirkimo komisijos ir pirkimų organizatoriaus darbo reglamentai, darbuotojų pareiginiai nuostatai ir kt.), reglamentuojančius atskirų darbuotojų uždavinius, funkcijas, darbo ir sprendimų priėmimo tvarką, principus,

	terminus ir atsakomybę? Ar Bendrovės darbuotojai pasirašytinai supažindinti su šiais teisės aktais?	kriterijus, terminus ir atsakomybę. Bendrovės darbuotojai yra pasirašytinai supažindinami su teisės aktais.
3.2.	Ar priimant Bendrovės teisės aktus, reglamentuojančius atskirų darbuotojų uždavinius, funkcijas, atsižvelgta į teisės aktais nustatytus Bendrovės (jos padalinio) uždavinius, funkcijas?	Taip, priimant Bendrovės teisės aktus, reglamentuojančius atskirų darbuotojų uždavinius, funkcijas, atsižvelgta į teisės aktais nustatytus Bendrovės uždavinius, funkcijas.
3.3.	Ar Bendrovės priimtuose teisės aktuose apibrėžti atskirų darbuotojų uždaviniai ir funkcijos yra pakankami Bendrovės uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti?	Bendrovės priimtuose teisės aktuose apibrėžti atskirų darbuotojų uždaviniai ir funkcijos nėra pakankami Bendrovės uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti: pirkimus inicijuojančių darbuotojų pareiginiuose nuostatuose nėra apibrėžtos jų funkcijos ir atsakomybės, susijusios su pirkimo poreikio planavimu bei pirkimų iniciavimu. Bendrovėje direktoriaus įsakymu nėra paskirtų pirkimų iniciatorių. Pirkimo organizatoriaus pareiginiuose nuostatuose yra pakankamai aiškiai apibrėžti uždaviniai ir funkcijos. Bendrovėje nėra tinkamai atskirtos pirkimų inicijavimo bei organizavimo funkcijos.
3.4.	Ar Bendrovės priimti teisės aktai užtikrina aiškų atskirų darbuotojų pavaldumą ir atskaitingumą?	Darbuotojų pareiginiuose nuostatuose yra aiškiai nurodomas pavaldumas ir atskaitingumas.
3.5.	Ar Bendrovės priimti teisės aktai reglamentuoja darbuotojų veiklos ir sprendimų priėmimo vidaus kontrolės (prevencinės, einamosios, paskesniosios) procedūras? Ar tokia kontrolė yra vykdoma? Ar ji veiksminga?	Bendrovėje nėra patvirtintos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos.
3.6.	Ar Bendrovės priimti teisės aktai reglamentuoja darbuotojų veiklos vertinimo tvarką, formas, periodiškumą?	Bendrovės priimti teisės aktai nereglamentuoja darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos, formų, periodiškumo.
3.7.	Ar Bendrovės priimtas darbuotojų etikos / elgesio kodeksas? Jei taip, kaip vykdoma šio kodekso nuostatų įgyvendinimo / laikymosi kontrolė?	Bendrovė neturi priėmusi darbuotojų etikos / elgesio kodekso.
3.8.	Ar šie teisės aktai periodiškai peržiūrimi? Ar vykdomas nustatytų teisinio reglamentavimo spragų ar kolizijų taisymas?	Teisės aktai yra periodiškai peržiūrimi, vykdomas nustatytų teisinio reglamentavimo spragų ar kolizijų taisymas.
<p>Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Direktoriaus įsakymu paskirti pirkimų organizatorius ir jų pareiginiuose nuostatuose apibrėžti funkcijas ir atsakomybes, susijusias su pirkimų iniciavimu. ✓ Atskirti viešųjų pirkimų inicijavimo ir priežiūros bei organizavimo funkcijas. ✓ Parengti ir patvirtinti Viešųjų pirkimų perkančiojoje organizacijoje organizavimo taisykles. Priimti teisės aktus, reglamentuojančius darbuotojų veiklos vertinimo tvarką, formas, periodiškumą. ✓ Priimti darbuotojų etikos / elgesio kodeksą. 		
4.	<p>Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu Analizuojama sritis nėra susijusi su kontrolės ar priežiūros vykdymu.</p>	
5.	<p>Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo</p>	
5.1.	Ar įstatymai kiti teisės norminiai aktai Bendrovei suteikia teisę priimti norminius teisės aktus? Jei taip,	Taip, įstatymai kiti teisės norminiai aktai Bendrovei suteikia teisę priimti norminius teisės

	ar Bendrovė priėmė vidaus teisės aktus, detalizuojančius norminių teisės aktų priėmimo procedūrą? Ar Bendrovėje atliekamas norminių teisės aktų projektų poveikio korupcijos mastui vertinimas?	aktus. Bendrovė nėra priėmusi vidaus teisės aktų, detalizuojančių norminių teisės aktų priėmimo procedūrą. Bendrovėje nėra atliekamas norminių teisės aktų projektų poveikio korupcijos mastui vertinimas.
5.2.	Ar Bendrovės priėmė teisės aktus, reglamentuojančius sprendimų, susijusių su Bendrovės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, kuriems nereikia kitos Bendrovės patvirtinimo, priėmimo procedūras?	Vertinama veikla nėra susijusi su vertinamuoju kriterijumi.
5.3.	Ar Bendrovė priėmė teisės aktus, užtikrinančius Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 84-2000 ; 2006, Nr. 4-102) reikalavimų įgyvendinimą?	Bendrovės direktoriaus įsakymu patvirtintos Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimų organizatoriaus darbo reglamentai.
5.4.	Ar Bendrovės teisės aktuose numatyti konkretūs tokie sprendimus galintys priimti subjektai, išsamiai ir aiškiai apibrėžta šių sprendimų priimančių subjektų kompetencija? Jei šie teisės aktai suteikia įgaliojimus priimti sprendimus kolegialiai institucijai, ar detalai reglamentuotos kolegialios institucijos sudarymo, sudėties atnaujinimo, narių skyrimo, sprendimų priėmimo procedūros? Ar teisės aktai numato kolegialios institucijos narių individualią atsakomybę už priimtus sprendimus?	Bendrovės teisės aktuose nėra detalai nurodyta, kokius asmenis galima skirti viešųjų pirkimų komisijos nariais: 2017 m. sausio 2 d. direktoriaus įsakymu Nr. G-02 patvirtintų Viešųjų pirkimų komisijos reglamento (toliau – Reglamentas) 6 p. nurodoma, kad nariai turi būti neprikaištingos reputacijos; komisijos pirmininkas paskiriamas atsižvelgiant į jo patirtį viešuosiuose pirkimuose. Reglamento 26 p. nurodoma, kad komisijos narys ir ekspertas už savo veiklą atsako pagal LR įstatymus.
5.5.	Ar Bendrovės teisės aktai reglamentuoja sprendimų priėmimo, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, taip pat sprendimų, susijusių su įstaigos turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, vidaus kontrolės (prevencinės, einamosios, paskesniosios) procedūras?	Vertinama veikla nėra susijusi su vertinamuoju kriterijumi.
<p>Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Priimti vidaus teisės aktus, detalizuojančius norminių teisės aktų priėmimo procedūrą. ✓ Atlikti norminių teisės aktų projektų poveikio korupcijos mastui vertinimą. ✓ Parengti ir patvirtinti Viešųjų pirkimų perkančiojoje organizacijoje organizavimo taisykles. ✓ Patikslinti teisės aktus, reglamentuojančius viešųjų pirkimų komisijos narių skyrimą, nustatyti aiškius komisijos narių skyrimo kriterijus. ✓ 		
6.	Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija Analizuojama sritis nėra susijusi su kontrolės ar priežiūros vykdymu.	
7.	Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų	
7.1.	Ar Bendrovės buvo įgyvendintos Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės pateiktos rekomendacijos ir pasiūlymai?	Nebuvo atlikta korupcijos rizikos analizė.
7.2.	Ar buvo imtasi priemonių korupcijos rizikos analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ir / ar šalinti?	Nebuvo atlikta korupcijos rizikos analizė.

Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo: pagal vertinimo kriterijų analizuojamoje veiklos srityje rizikos veiksniai nenustatyti, todėl poreikio teikti siūlymus nėra.